

Handboek

Toeleiding van jongeren met lichte problematiek

Nikkie Beker-de Vos
Marlinde van den Heuvel-Euijen
Mei 2013

Opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
Christelijke Hogeschool Ede

Afstudeerbegeleider Elize Lam
Opdrachtgever Stuurgroep Kamers met Kansen Ede
Eerste beoordelaar Heleen Dekker - van Vuuren

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Beschrijving doelgroep	4
Profiel	5
Stappenplan	6
Bijlage 1 Telefonisch aanmeldingsformulier	7
Bijlage 2 Intakeformulier	9
Bijlage 3 Toestemmingsverklaring	13
Bijlage 4 Zelfredzaamheidmatrix scorelijst	14
Bijlage 5 Zelfredzaamheidmatrix naslagwerk	15

Inleiding

Dit handboek helpt de plaatsingscommissie de toeleiding van jongeren met lichte problematiek effectief te organiseren. In dit document is een beschrijving van de doelgroep en het profiel met criteria en contra-indicaties opgenomen. Tevens is een stappenplan bijgevoegd dat de plaatsingscommissie handvaten geeft hoe de procedure moet worden doorlopen. Als bijlages zijn de formulieren toegevoegd die helpen een goed beeld van de jongere te schetsen, zodat besloten kan worden of de jongere in aanmerking komt voor het project.

Hoofdstuk 1 Beschrijving doelgroep

In Ede en omliggende gemeenten zijn er verschillende jongeren in de leeftijd van 18 tot 25 jaar die om diverse redenen nog niet in staat zijn om zelfstandig te wonen, maar dit wel willen of hiertoe genoodzaakt zijn. Ze kampen veelal met problemen op een of meerdere leefgebieden. Zo kan het gaan om problemen in de thuissituatie, ontbreekt soms dagbesteding of er zijn schulden. Door hun beperkte zelfredzaamheid kunnen ze een tijdelijke steun in de rug hard gebruiken. Anders redden ze het niet. In Ede en omgeving is er nog weinig specifiek aanbod beschikbaar dat wonen, werken, leren en coaching combineert. Met het project Kamers met Kansen aan de Zandlaan wordt een aanpak beoogd die naadloos aansluit op de problematiek en de kansen van deze jongeren. Door deel te nemen aan het project zou een jongere na maximaal twee jaar coaching zelfstandig moeten kunnen wonen.

Hoofdstuk 2 Profiel

Criteria

1. Jongeren van 18 tot 25 jaar die geen afgeronde beroepsopleiding hebben en die op ten minste twee leefgebieden (domeinen) van de zelfredzaamheidsmatrix (2013) beperkte zelfredzaamheid kennen zoals sociaal netwerk, maatschappelijke participatie, dagbesteding of financiën.*
2. De jongere is woonachtig in de gemeente Ede.
3. De jongere kan een bepaalde mate van vrijheid en verantwoordelijkheid aan, maar heeft ondersteuning nodig in het doorgroeien naar zelfstandigheid.
4. De jongere is zeer gemotiveerd om aan zijn toekomst te werken.
5. De jongere neemt vrijwillig deel aan het project.
6. De jongere heeft op het moment van aanmelding nog geen startkwalificatie.
7. De jongere heeft een dagbesteding bij aanmelding.
8. De jongere heeft voldoende inkomen om in levensbehoeften te voorzien en zijn kamer te huren.
9. De jongere gaat akkoord met de werkwijze van Kamers met Kansen Ede en is in staat zijn afspraken na te komen.
10. De jongere is bereikbaar op een functionerend 06-nummer en e-mailadres.
11. De jongere stemt ermee in dat bij derden informatie kan worden ingewonnen middels een toestemmingsverklaring.
12. De jongere geeft aan of er eerder contact is geweest met hulpverlening.

Contra indicaties

1. Verslaving waarbij de jongere op de zelfredzaamheidsmatrix beperkt zelfredzaam of lager scoort
2. Ernstige psychiatrische problematiek waarbij de jongere op de zelfredzaamheidsmatrix beperkt zelfredzaam of lager scoort. Ook dagbehandeling voor deze problematiek is een contra-indicatie**
3. Schuldbemiddeling
4. Licht verstandelijk beperkten (LVB <80)***
5. Zwangerschap en/of het hebben van een kind
6. Verbale/fysieke agressiviteit
7. De jongere heeft een justitiële maatregel of strafblad
8. Het half jaar voorafgaand aan de aanmelding is de jongere zodanig in aanraking geweest met politie dat een strafblad te verwachten is.

Noten

* Domein verslaving en geestelijke gezondheid moet bij aanmelding voldoende zelfredzaam zijn.

** Verder vergt deze problematiek maatwerk. Er is meer informatie nodig om te kijken of een jongere met deze problematiek in het project past.

*** In het project in Ede is LVB in principe een contra indicatie, maar wanneer een jongere niet aan alle LVB kenmerken voldoet of een redelijk hoog IQ heeft, is het mogelijk om te kijken of de jongere voor het project in aanmerking komt. Er zal voornamelijk naar de mate van beperking/zelfredzaamheid gekeken moeten worden.

Hoofdstuk 3 Stappenplan

Stap 1 Telefonische aanmelding

Wanneer een jongere interesse heeft voor het project Kamers met Kansen Ede, kan de jongere zichzelf aanmelden door het bellen naar een telefoonnummer. Dit telefoonnummer staat op de posters afgedrukt en wordt op de site van het project Ede vermeld. Als een jongere naar het project belt, start de telefonische aanmelding. Deze aanmelding wordt door een contactpersoon van het ROC, de gemeente Ede, Welstede of het project Kamers met Kansen Ede behandeld. De contactpersoon maakt gebruik van het formulier 'Telefonisch aanmeldingsformulier' dat in bijlage één is opgenomen. Aan het einde van de telefonische intake wordt aan de hand van de vragen die met ja en nee beantwoordt zijn op het telefonisch aanmeldingsformulier, besloten of een jongere voor het intakegesprek in aanmerking komt. Woont een jongere bijvoorbeeld niet in de gemeente Ede, dan kan de jongere al niet geplaatst worden. Het profiel dat in hoofdstuk twee beschreven staat, wordt hierbij als uitgangspunt genomen. Voor het intakegesprek moet de jongere zijn paspoort of identiteitskaart kunnen tonen.

Stap 2 Intake

Voordat het intakegesprek plaats vindt, ontmoet de jongere op de afgesproken tijd een student van de CHE. Deze student zal erop toezien dat de jongere het intakeformulier(bijlage 4) invult en de toestemmingsverklaring(bijlage 5) ondertekent. De toestemmingsverklaring geeft de plaatsingscommissie toestemming om bij twijfel gegevens op te vragen bij verschillende personen en/of instanties. Er zal ook een kopie van het paspoort of de identiteitskaart worden gemaakt.

De student neemt de jongere daarna mee naar de ruimte waar het intakegesprek met de projectcoördinator plaats vindt. Het intakeformulier wordt dan uitgebreid besproken. De motivatiebrief zal expliciet ter sprake komen en aan de hand van deze brief zal duidelijk worden of de jongere intrinsiek gemotiveerd is. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat jongeren die actie ondernemen vanuit intrinsieke motivatie, hun verandering meestal meer omvat, positiever zien, en langer volhouden. Daarnaast zal de zelfredzaamheidmatrix(bijlage 5) aan bod komen. In deze matrix zijn diverse leefgebieden opgenomen; aan de hand van deze gebieden wordt de jongere gescoord. Zo kan een inschatting worden gemaakt of de jongere binnen het project past. Aan het einde van het intakegesprek wordt met de jongere een belafsprake gemaakt. Van de jongere wordt verwacht dat hij zelf terug belt om te horen wat de plaatsingscommissie heeft besloten.

Stap 3 Beslissing

De plaatsingscommissie komt samen en besluit aan de hand van het contact met de jongere en het ingevulde intakeformulier of de jongere in aanmerking komt voor het project. Daarnaast heeft de plaatsingscommissie twee weken de tijd eventuele belangrijke informatie op te vragen bij desbetreffende personen en/of instanties.

Stap 4 De jongere belt de plaatsingscommissie

Wanneer de beslissing is genomen dat een jongere in aanmerking komt voor het project, is het belangrijk dat de plaatsingscommissie wacht tot de jongere uit zichzelf telefonisch contact met hen opneemt. Belt de jongere niet, dan wordt er ook geen initiatief genomen vanuit de plaatsingscommissie. Als de jongere wel terugbelt, wordt kort toegelicht wat in de plaatsingscommissie is besproken en worden de vervolgstappen uitgelegd.

Bijlage 1 Telefonisch aanmeldingsformulier

Datum aanmelding	
Uitgevoerd door	

1. Persoonsgegevens van de jongere

Voornamen	
Achternaam	
Geslacht	
Geboortedatum/plaats	
Adres/Postcode/Plaats	
Telefoon	
Emailadres	

2. Vragen

Opmerkingen

Woon je in gemeente Ede?	Ja/Nee	
Ben je tussen de 18 en 25 jaar?	Ja/Nee	
Heb je een dagbesteding(werk/school)?	Ja/Nee	
Heb je financiële middelen voor huur en levensonderhoud?	Ja/Nee	
Heb je eerder contact met hulpverlening gehad?	Ja/Nee	
Ben je wel eens psychologisch onderzocht?	Ja/Nee	

Ben je op dit moment verslaafd of is hier sprake van geweest in het verleden?	Ja/Nee	
---	--------	--

Wat weet je al over het project? (eventueel informatie geven over het project)	
Waarom wil je aan het project deelnemen?	

3. Vervolg

Zijn er afspraken met de jongere gemaakt?	
---	--

Bijlage 2 Intakeformulier

Datum	
Datum afspraak intakegesprek	

1. Persoonsgegevens

Voornamen	
Achternaam	
Geslacht	
Geboortedatum/plaats	
Adres/Postcode/Plaats	
Telefoon	
Emailadres	
Burger Service Nummer	
Soort ID bewijs en registratienummer	
Nationaliteit	
Godsdienst	

2. Reden van aanmelding

--

3. Gezinssituatie

Gezinsgegevens

Naam biologische moeder	
Adres/Postcode/Plaats	
Telefoonnummer	

Naam biologische vader	
Adres/Postcode/Plaats	
Telefoonnummer	

Naam evt. stiefvader	
----------------------	--

Naam evt. stiefmoeder	
-----------------------	--

Broers/zussen	
---------------	--

4. Huidige situatie

School/opleiding

Naam	
Adres/Postcode/Plaats	
Telefoonnummer	
Schooltype en richting	
Schooljaar	
Mentor/contactpersoon school	

Werk/stage/vrijwilligerswerk

Naam	
Adres/Postcode/Plaats	
Telefoonnummer	
Soort dagbesteding	
Contactpersoon	

Financiën

Inkomen	Werk, uitkering of studiefinanciering?
Hoogte maandelijks inkomen	€
Schulden	€
Afbetalingsregelingen	€

Middelengebruik

Alcohol	Ja/Nee Hoeveel:
Roken	Ja/Nee Hoeveel:
Drugs	Ja/Nee Wat: Hoeveel:

5. Hulpverlening**Hulpverlenende instanties afgelopen 3 jaar**

Instantie	Soort hulp	Van	Tot

Onderzoeken

IQ onderzoek	Ja/Nee
Persoonlijkheid onderzoek	Ja/Nee
Andere onderzoeken	Ja/Nee

6. Motivatiebrief

Beschrijf waarom jij wil deelnemen aan het project Kamers met Kansen in Ede

7. Ondertekening

Handtekening

Ik heb dit formulier naar waarheid ingevuld.	
--	--

Bijlage 3 Toestemmingsverklaring

In verband met de Wet bescherming persoonsgegevens hebben wij schriftelijke toestemming nodig om bij andere personen of instanties gegevens op te vragen. We hebben daarvoor toestemming nodig van de jongere of zijn wettelijke vertegenwoordiger. Het project Kamers met Kansen gaat zorgvuldig om met opvragen van gegevens en vraagt alleen gegevens op die noodzakelijk en relevant zijn voor de plaatsing.

Naam:

Geboortedatum:

Geeft toestemming

- ☐ Gegevens op te vragen bij
- ☐ Gegevens door te geven aan
- ☐ Te overleggen met

Personen/instanties

- ☐ Ouders
- ☐ Onderwijsinstellingen
- ☐ Gemeente
- ☐ Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)
- ☐ Ouders
- ☐ Werk
- ☐ Huisarts
- ☐ Zorg/hulpverlenende instanties

Naam behandelaar/hulpverlener:

Telefoonnummer:

Adres:

- ☐ Anders, namelijk:

Ondertekening

Plaats en datum:

Handtekening:

Bijlage 4 Zelfredzaamheidmatrix

ZRM 2013 Standaard score formulier

Cliënt informatie

Achternaam:	Voornaam:	Voorletters:
-------------	-----------	--------------

BSN: (9-cijfer)	Geslacht: (omcirkel)	Geboortedatum: (dd/mm/jjjj)
--------------------	-------------------------	--------------------------------

Geregistreerd in: (gemeente)	Geboorteland:
---------------------------------	---------------

Screening informatie

Datum screening: (dd/mm/jjjj)	Kenmerk screener: (naam)
----------------------------------	-----------------------------

Achtergrond informatie

Zorgverzekering aanwezig? (omcirkel)	Ja	Nee	In aanvraag
---	----	-----	-------------

Cognitief vermogen (omcirkel)	Belemmering	Nader te onderzoeken	Geen belemmering
----------------------------------	-------------	----------------------	------------------

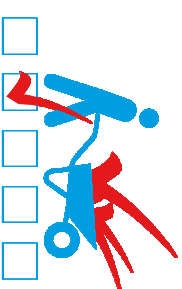
Taal belemmering? (omcirkel)	Ja, in (omcirkel)	Nee				
	<table border="1"> <tr><td>Spreken</td></tr> <tr><td>Lezen</td></tr> <tr><td>Schrijven</td></tr> <tr><td>Verstaan</td></tr> </table>	Spreken	Lezen	Schrijven	Verstaan	
Spreken						
Lezen						
Schrijven						
Verstaan						

Verantwoordelijkheid voor kinderen? (omcirkel)	Ja, voor (omcirkel)	Nee		
	<table border="1"> <tr><td>Jonge kinderen (0-12 jr.)</td></tr> <tr><td>Oudere kinderen (13-18 jr.)</td></tr> </table>	Jonge kinderen (0-12 jr.)	Oudere kinderen (13-18 jr.)	
Jonge kinderen (0-12 jr.)				
Oudere kinderen (13-18 jr.)				

ZRM-beoordeling

Beoordeel het niveau van de zelfredzaamheid van de cliënt aan de hand van de Zelfredzaamheid-Matrix. Geef op ieder domein een beoordeling. Omcirkel één score per domein.

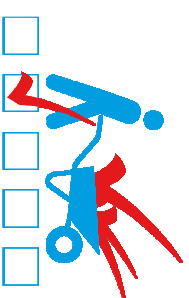
Domein	Score				
Financiën	1	2	3	4	5
Dagbesteding	1	2	3	4	5
Huisvesting	1	2	3	4	5
Huiselijke relaties	1	2	3	4	5
Geestelijke gezondheid	1	2	3	4	5
Lichamelijke gezondheid	1	2	3	4	5
Verslaving	1	2	3	4	5
Activiteiten Dagelijks Leven	1	2	3	4	5
Sociaal netwerk	1	2	3	4	5
Maatschappelijke participatie	1	2	3	4	5
Justitie	1	2	3	4	5

Zelfredzaamheid-Matrix 2013

S. Lauriks, M.C.A. Buster, M.A.S. De Wit, S. van de Weerd, G. Tigchelaar, en T. Fassaert.

DOMEIN	1 – acute problematiek	2 – niet zelfredzaam	3 – beperkt zelfredzaam	4 – voldoende zelfredzaam	5 – volledig zelfredzaam
Financiën	Geen inkomsten. Hoge, groei-ende schulden.	Onvoldoende inkomsten <i>en/of</i> spontaan of ongepast uitgeven. Groeiende schulden.	Komt met inkomsten aan basis behoeften tegemoet <i>en/of</i> gepast uitgeven. Eventuele schulden zijn terministe stabiel <i>en/of</i> bewindvoering/inkomensbeheer.	Komt aan basis behoeften tegemoet zonder uitkering. Behoeft eventuele schulden zelf <i>en</i> deze vernianderen.	Inkomsten zijn ruim voldoende, goed financieel beheer. Heeft met inkomsten mogelijkheid om te sparen.
Dagbesteding	Geen dagbesteding <i>en</i> veroorzaakt overlast.	Geen dagbesteding maar geen overlast.	Laagdrempelige dagbesteding <i>of</i> arbeidsactivering.	Hoogdrempelige dagbesteding <i>of</i> arbeidsopleiding <i>of</i> tijdelijk werk <i>en/of</i> volgt opleiding voor start-kwalificatie (havo, vwo, of mbo-2).	Vast werk <i>en/of</i> volgt opleiding hoger dan startkwalificatie (havo, vwo, of mbo-2).
Huisvesting	Dakloos <i>en/of</i> in nachtopvang.	Voor wonen ongeschikte huisvesting <i>en/of</i> huur/hypotheek is niet betaalbaar <i>en/of</i> dreigende huissuitzetting.	In veilige, stabiele huisvesting maar slechts marginaal toereikend <i>en/of</i> in onderhuur <i>of</i> niet-autonome huisvesting.	Huishouden heeft veilige, toereikende huisvesting <i>en</i> (huur)contract met bepalingen <i>en/of</i> gedeeltekijk autonome huisvesting.	Huishouden heeft veilige, toereikende huisvesting <i>en</i> regulier (huur)contract <i>en/of</i> autonome huisvesting.
Huiselijke relaties	Sprake van huiselijk geweld, kindermishandeling <i>of</i> verwaarlozing.	Leden van het huishouden gaan niet goed met elkaar om <i>en/of</i> potentieel huiselijk geweld, kindermishandeling <i>of</i> verwaarlozing.	Leden van het huishouden erkennen problemen en proberen negatief gedrag te veranderen.	Relatiese problemen tussen leden van het huishouden zijn niet (meer) aanwezig <i>en/of</i> woont alleen.	Communicatie tussen leden van het huishouden is consistent open. Leden van het huishouden ondersteunen elkaar.
Geestelijke gezondheid	Een gevaar voor zichzelf <i>of</i> anderen <i>en/of</i> terugkerende suicide-ideatie. Ernstige moeilijkheden in het dagelijks leven door geestelijke stoornis.	Aanhoudende geestelijke gezondheidsproblemen die het gedrag kunnen beïnvloeden, maar geen gevaar voor zichzelf/anderen. Moeilijkheden in het dagelijks functioneren door symptomen <i>en/of</i> geen behandeling.	Milde symptomen kunnen aanwezig zijn <i>en/of</i> enkel matige functioneringsmoeilijkheden door geestelijke problemen <i>en/of</i> behandeltrouw is minimaal.	Minimale symptomen die voorspelbare reactie zijn op stressoren in het leven <i>en/of</i> marginale beperking van functioneren <i>en/of</i> goede behandeltrouw.	Symptomen zijn afwezig <i>of</i> zelfredzaam. Goed <i>of</i> superieur functioneren in een groot aantal diverse activiteiten. Niet meer dan de dagelijkse beslommeringen <i>of</i> zorgen.
Lichamelijke gezondheid	Heeft direct medische aandacht nodig. Een noodgeval/kritieke situatie.	Een (direct/ chronische) medische aandoening die regelmatig behandeling vereist wordt niet behandeld. Matige beperking van (lichamelijke) activiteiten tgv een lichamenlijk gezondheidprobleem.	Een (chronische) medische aandoening wordt behandeld maar behandeltrouw is minimaal. De lichamenlijke gezondheidproblemen leiden tot een lichte beperking in mobiliteit en activiteit.	Erkent behoefte aan hulp voor de (chronische) medische aandoening. Goede behandeltrouw.	Er zijn geen directe <i>of</i> voortdurende medische problemen.

DOMEIN	1 – acute problematiek	2 – niet zelfredzaam	3 – beperkt zelfredzaam	4 – voldoende zelfredzaam	5 – volledig zelfredzaam
Verslaving	Voldoet aan criteria voor ernstig misbruik/ verslaving. Resulterende problemen zijn zo ernstig dat institutionalisering of hospitalisatie noodzakelijk is.	Voldoet aan criteria voor verslaving. Preoccupatie met gebruiken en/of benachtingen van middelen. Onthoudingsverschijnselen of afkick-ontwikkend gedrag zichtbaar. Gebruik resulteert in ontwijken of verwaarlozen van essentiële activiteiten van het dagelijks leven.	Gebruik binnen de laatste 30 dagen. Aanwijzingen voor aan middelengebruik gerelateerde sociale, werkgerelateerde, emotionele of fysieke problemen. Gebruik interfereert niet met essentiële activiteiten van het dagelijks leven en/of behandeltrouw is minimaal.	Client heeft gedurende de laatste 30 dagen gebruikt maar er zijn geen sociale, werkgerelateerde, emotionele of fysieke problemen ten gevolge van het gebruik zichtbaar. Geen aantoonbaar voortdurend of gevaarlijk middelengebruik en/of goede behandeltrouw.	Geen middelengebruik/ misbruik in de laatste 30 dagen.
Activiteiten Dagelijks Leven	Ernstige beperkingen op alle of bijna alle gebieden van zelfzorg en complexe activiteiten.	Belangrijk probleem op één of meer gebieden van zelfzorg (eten, wassen, aankleden, naar toilet gaan) en meerdere complexe activiteiten worden niet uitgevoerd.	Voorziet in de meeste maar niet alle basis behoeften van het dagelijks leven en de zelfzorg is op peil, maar één of meerdere complexe activiteiten worden niet uitgevoerd.	Voorziet in alle basis behoeften van het dagelijks leven en alleen ondergeschikte problemen (bijvoorbeeld sordig zijn, gedesorganiseerd).	Geen problemen van deze aard en functioneert goed op alle gebieden.
Sociaal netwerk	Gebrek aan noodzakelijke steun van familie/ vrienden en geen contacten buiten eventuele foute vriendenkring of ernstig sociaal isolement.	Familie/ vrienden hebben niet de vaardigheden/ mogelijkheden om te helpen en nauwelijks contacten buiten eventuele foute vriendenkring. Blijvend, belangrijk probleem als gevolg van actief of passief terugtrekken uit sociale relaties.	Enige steun van familie/vrienden en enige contacten buiten eventuele foute vriendenkring. Duidelijk probleem in maken of onderhouden van ondersteunende relaties.	Voldoende steun van familie/ vrienden en weinig contacten met eventuele foute vrienden.	Gezond sociaal netwerk en geen foute vrienden.
Maatschappelijke participatie	Niet van toepassing door crisissituatie en/of in overlevingsmodus.	Maatschappelijk geïsoleerd en/of geen sociale vaardigheden en/of gebrek aan motivatie om deel te nemen.	Nauwelijks participerend in maatschappij en/of gebrek aan vaardigheden om betrokken te raken.	Enige maatschappelijke participatie (bijv. adviesgroep, steungroep) maar er zijn hindernissen zoals mobiliteit, discipline, of kinderopvang.	Actief participerend in de maatschappij.
Justitie	Zeer regelmatig (maandelijks) contact met politie en/of openstaande zaken bij justitie.	Regelmatig (meerdere keren per jaar) contact met politie en/of lopende zaken bij justitie.	Incidenteel (eens per jaar) contact met politie en/of voorwaardelijke straf of - invrijheidstelling	Zelden (minder dan eens per jaar) contact met politie en/of strafblad.	Geen contact met politie. Geen strafblad